

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

بخش سفر و گردشگری ایران در سال ۲۰۱۷ و آثار آن بر اقتصاد

طبق آخرین گزارش شورای سفر و گردشگری جهانی، در سال ۲۰۱۷ بخش سفر و گردشگری ایران توانسته ارزش افزوده‌ای حدود ۳۰,۷ میلیارد دلار (معادل ۷,۳ درصد از کل تولید ناخالص داخلی کشور) ایجاد کند. در این گزارش خلاصه‌ای از مطالب مطرح شده در گزارش شورای سفر و گردشگری جهانی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

تقسیم بندی آثار سفر و گردشگری بر اقتصاد

صنعت سفر و گردشگری از طریق اثر بر GDP و اشتغال بر اقتصاد کشورها تاثیرگذار است. این اثرگذاری به طور مستقیم، غیرمستقیم و القا شده واقع می‌شود. در ایران نیز بخش سفر و گردشگری بر اقتصاد کشور از این سه طریق اثرگذار است. آثار مستقیم گردشگری شامل اثراتی است که به طور مستقیم منجر به تغییر در تولید ناخالص داخلی و اشتغال می‌شوند. آثار غیرمستقیم گردشگری شامل هزینه‌هایی است که به طور غیرمستقیم بر تولید ناخالص داخلی و اشتغال در کشور اثر می‌گذارد و آثار القایی نیز شامل مخارج مستقیم و غیرمستقیم کارکنان آن صنعت است.

منبع: World Travel and Tourism Council

* هزینه‌های دولت در کالاها و خدمات که برای رفع نیازهای افراد به طور مستقیم صرف می‌شود.

** هزینه‌های دولت که برای رفع نیازهای جمعی جامعه صرف می‌شود.

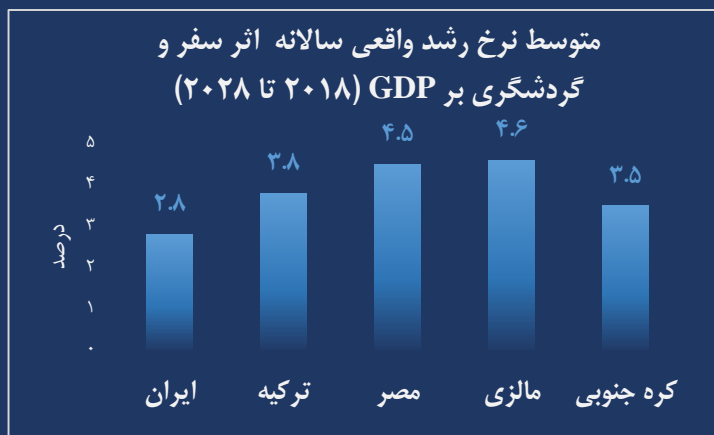
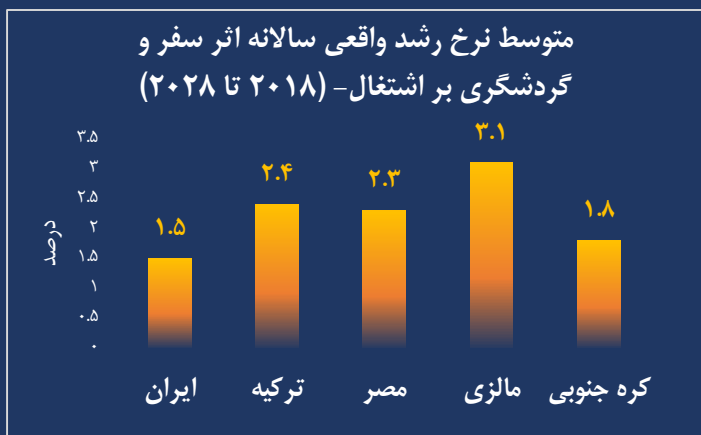
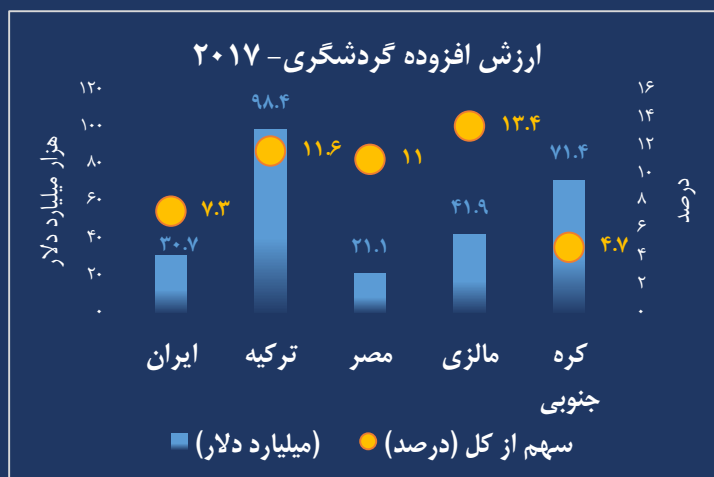
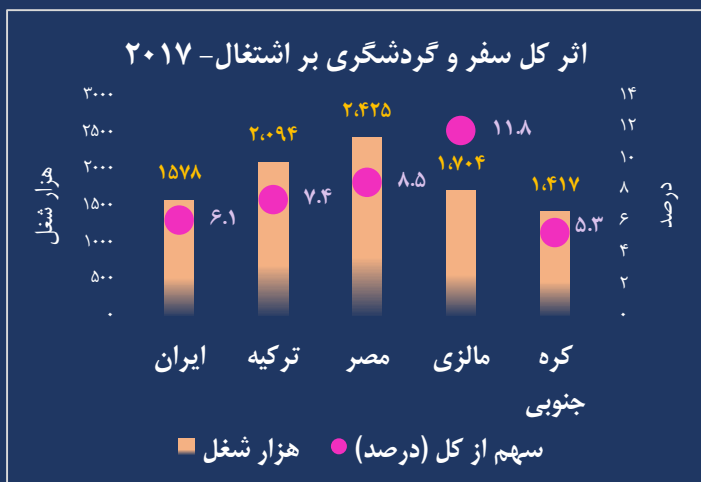

اثر کل سفر و گردشگری

براساس آمارها، در سال ۲۰۱۷ سفر و گردشگری ایران با ارزش افزوده‌ای معادل **۳۰,۷ میلیارد دلار** سهمی معادل **۷,۳ درصد** از تولید ناخالص داخلی ایران را به خود اختصاص داده است. در سال ۲۰۱۸ نیز انتظار می‌رود ارزش افزوده این بخش **رشد ۶,۷ درصدی** را تجربه کند؛ همچنین پیش‌بینی می‌شود طی ۱۰ سال آتی - از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۸ - متوسط رشد سالانه اثر سفر و گردشگری بر تولید ناخالص داخلی معادل **۲,۸ درصد** رقم بخورد.

میزان اشتغال ایجاد شده توسط سفر و گردشگری در سال ۲۰۱۷ حدود **۱,۶ میلیون شغل** بوده است که این رقم سهمی بیش از **۶ درصدی** از کل اشتغال کشور را تشکیل می‌دهد. طبق پیش‌بینی‌ها در سال ۲۰۱۸ میزان اشتغال سفر و گردشگری نسبت به سال ۲۰۱۷ رشد **۴,۹ درصدی** خواهد داشت و طی ۱۰ سال آینده متوسط رشد سالانه‌ای معادل **۱,۵ درصد** را رقم خواهد زد.

با مقایسه ایران با چندی از کشورها می‌توان گفت میزان ارزش افزوده تولید شده در بخش سفر و گردشگری ترکیه بیش از **۳ برابر** ایران بوده اما میزان اشتغال ترکیه در این صنعت تنها **۱,۳ برابر** ایران است.

منبع: World Travel and Tourism Council

اثر مستقیم گردشگری

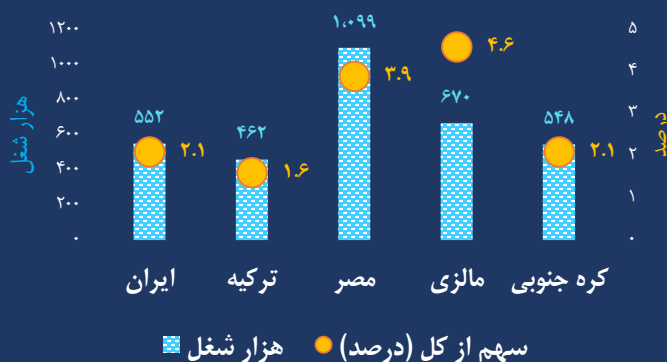
اثر مستقیم گردشگری بر اشتغال در سال ۲۰۱۷

در سال ۲۰۱۷ سفر و گردشگری به طور مستقیم ۵۵۲ هزار و ۵۰۰ شغل در ایران ایجاد کرده که این مسزنان اشتغال سهمی ۲,۱ درصدی از کل اشتغال کشور را داشته است. در عین حال انتظار می‌رود میزان اشتغال مستقیم سفر و گردشگری در سال ۲۰۱۸ با رشد همراه باشد. طی ۱۰ سال آتی اثر مستقیم گردشگری بر اشتغال به طور متوسط سالانه **معادل ۱,۳ درصد** افزایش خواهد داشت که در مقایسه با بسیاری از کشورها این رقم بسیار کوچک است. با مقایسه وضعیت ایران با برخی کشورها می‌توان گفت در سال ۲۰۱۷ گردشگری اثر مستقیم بالایی بر اشتغال داشته است. تعداد شغل‌های مستقیم مرتبط با سفر و گردشگری در مصر بیش از **یک میلیون شغل** بوده است.

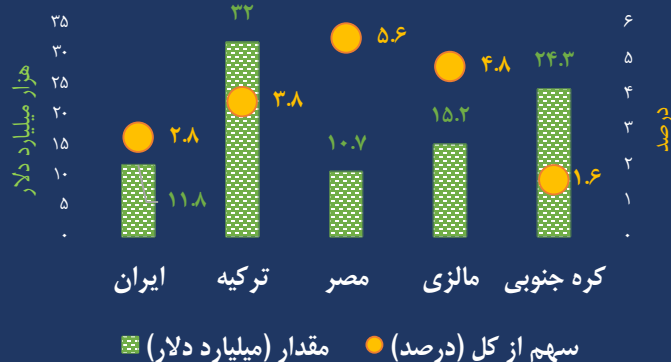
اثر مستقیم گردشگری بر تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۷

اثر مستقیم سفر و گردشگری بر تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۷ حدود **۱۱,۸ میلیارد دلار** (معادل **۲,۸ درصد** از GDP) بوده است و پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۱۸ با **رشد ۷,۴ درصدی** همراه باشد. طبق پیش‌بینی‌ها از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۸، اثر مستقیم سفر و گردشگری بر تولید ناخالص داخلی با **متوسط رشد سالانه ۲,۵ درصدی** همراه خواهد بود. نمودارهای زیر به مقایسه وضعیت ایران با برخی کشورهای جهان می‌پردازد. براساس آن، میزان اثر گردشگری بر GDP در ترکیه **تقریباً ۳۳ برابر** ایران بوده و انتظار می‌رود طی ۱۰ سال آتی متوسط رشد سالانه به نسبت بالاتری در مقایسه با ایران داشته باشد.

اثر مستقیم سفر و گردشگری بر اشتغال - ۲۰۱۷

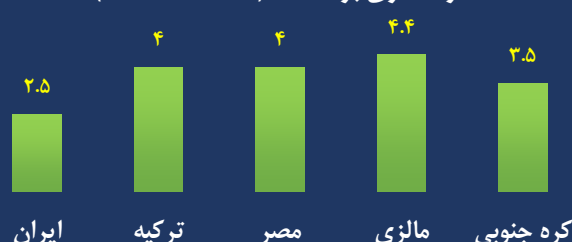
اثر مستقیم سفر و گردشگری بر GDP - ۲۰۱۷

متوسط نرخ رشد واقعی سالانه اثر مستقیم سفر و گردشگری بر اشتغال (۲۰۱۸ تا ۲۰۲۸)

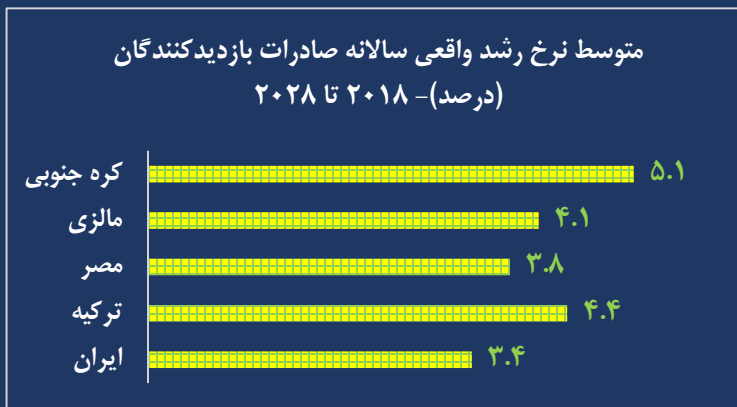
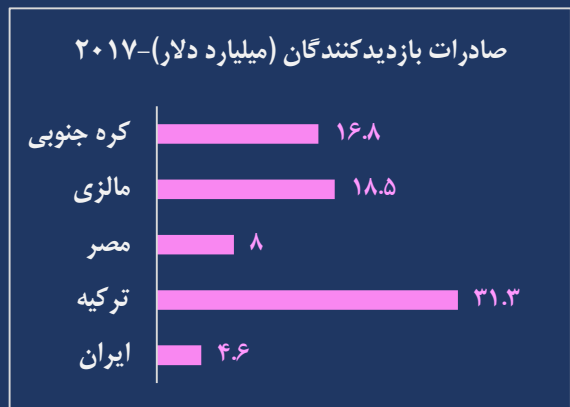
متوسط نرخ رشد واقعی سالانه اثر مستقیم سفر و گردشگری بر GDP (۲۰۱۸ تا ۲۰۲۸)

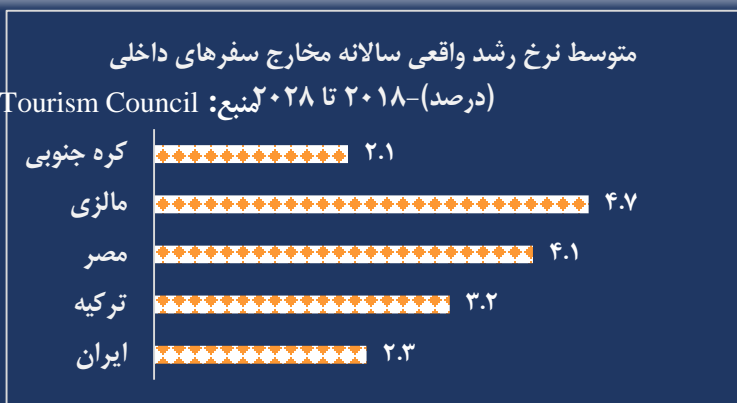
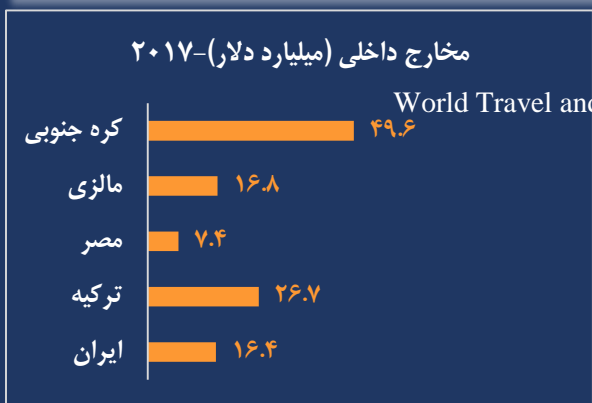
صادرات بازدیدکنندگان

صادرات بازدیدکنندگان یکی از اجزاء کلیدی اثر مستقیم سفر و گردشگری است. در سال ۲۰۱۷ ایران معادل **۴,۶ میلیارد دلار** صادرات بازدیدکننده جذب کرده است. در سال ۲۰۱۸ انتظار می‌رود این رقم **رشد ۸,۱ درصدی** را تجربه و حدود **۵,۸ میلیون نفر** گردشگری خارجی جذب کند. تا سال ۲۰۲۸، پیش‌بینی می‌شود میزان ورود گردشگران خارجی به رقم کل **۱۰,۴ میلیون نفر** برسد. در بین کشورها میزان جذب صادرات بازدید کننده ترکیه معادل **۳۱,۳ میلیارد دلار** بوده و ایران در مقایسه با سایر کشورها در سطح نسبتاً پایینی به لحاظ رقم صادرات بازدید کننده قرار دارد.

مخارج سفرهای داخلی

مخارج سفرهای داخلی حدود **۷۸,۳ درصد** تولید ناخالص داخلی در بخش سفر و گردشگری مستقیم در سال ۲۰۱۷ را تشکیل می‌دهد، این رقم معادل **۱۶,۴ میلیارد دلار** بوده است. در عین حال این سهم برای صادرات بازدیدکننده‌ها **۲۱,۷ درصد** است. انتظار می‌رود مخارج مسافرت داخلی در سال ۲۰۱۸ معادل **۷,۲ درصد** رشد کند و از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۸ با متوسط رشد سالانه **۲,۳ درصد** همراه باشد.

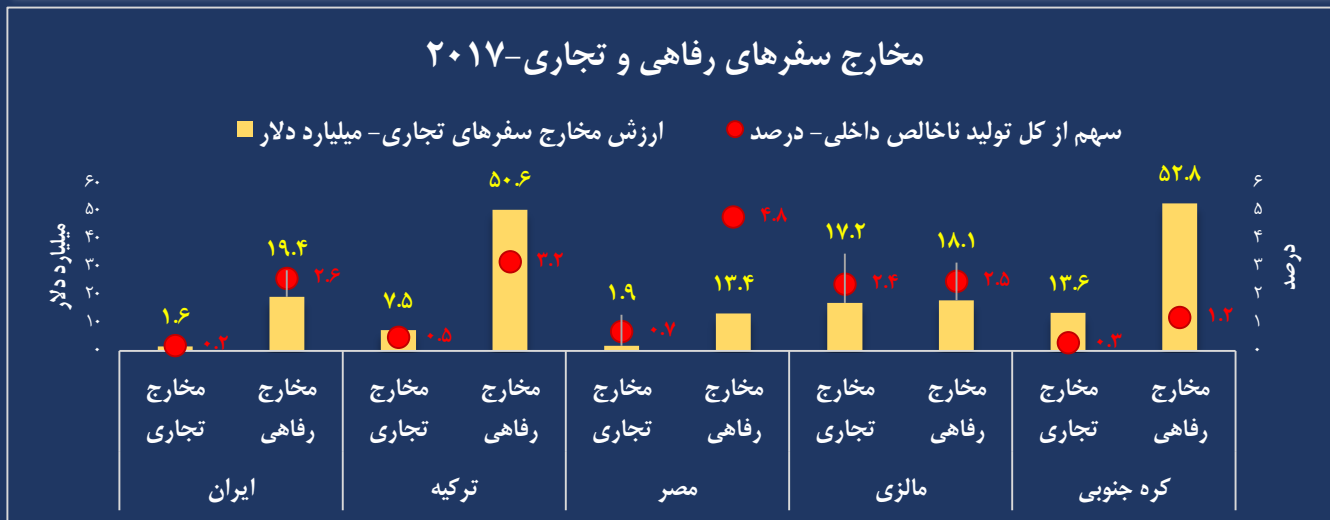

منبع: World Travel and Tourism Council

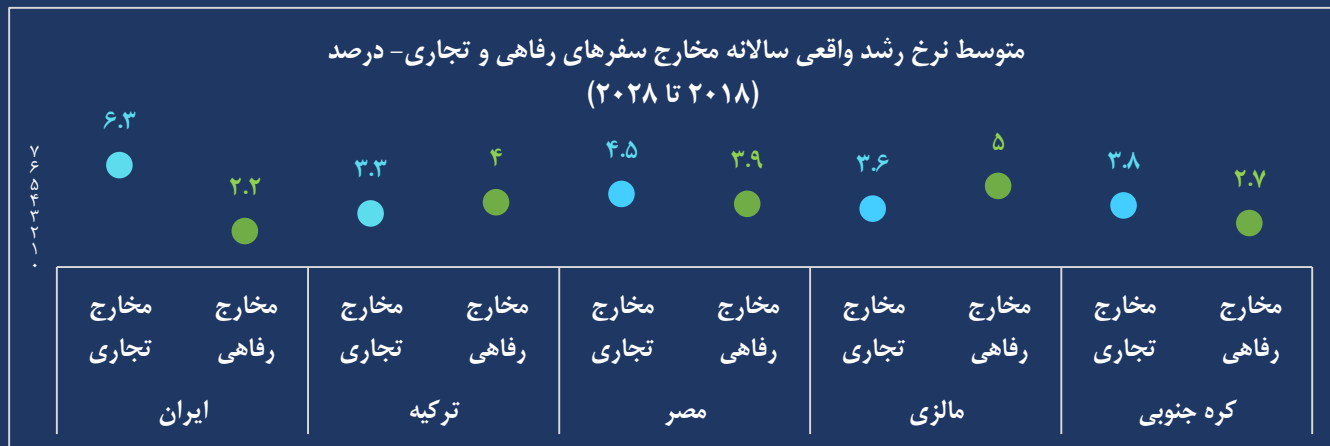

مخارج سفرهای رفاهی و تجاری

مخارج سفرهای رفاهی و فراغتی (درون مرزی و داخلی) حدود **۹۵,۲ درصد** از تولید ناخالص داخلی سفر و گردشگری مستقیم ایران در سال ۲۰۱۷ را به خود اختصاص داده است. این رقم معادل **۱۹,۴ میلیارد دلار** بوده است. در مقابل آن تنها **۷,۵ درصد** از تولید ناخالص داخلی سفر و گردشگری ایران مربوط به مخارج سفرهای تجاری بوده است. در سال ۲۰۱۸ حدود **۱,۶ میلیارد دلار** هزینه صرف سفرهای تجاری شده است. طبق پیش‌بینی‌ها مخارج سفرهای فراغتی در سال ۲۰۱۸ با رشد **۷,۳ درصدی** همراه خواهد بود و تا سال ۲۰۲۸ متوسط رشد سالانه **۲,۳ درصدی** را تجربه خواهد کرد. مخارج سفرهای تجاری نیز پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۱۸ رشد **۹,۱ درصدی** را تجربه کند و تا سال ۲۰۲۸ متوسط رشد سالانه **۶,۳ درصدی** را داشته باشد. در بین کشورهای مورد بررسی کره جنوبی با رقم **۵۲,۸ میلیارد دلار** بیشترین میزان مخارج رفاهی را داشته است. اما مخارج رفاهی در مصر سهم بالاتری از تولید ناخالص داخلی این کشور را تشکیل می‌دهد. بیشترین مخارج کسب و کار هم مربوط به کشور مالزی با رقم **۱۷,۲ میلیارد دلار** بوده است.

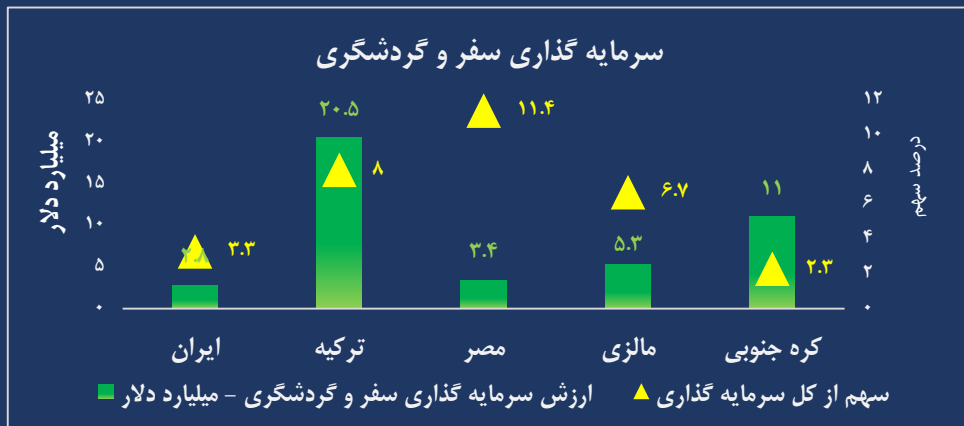

منبع: World Travel and Tourism Council

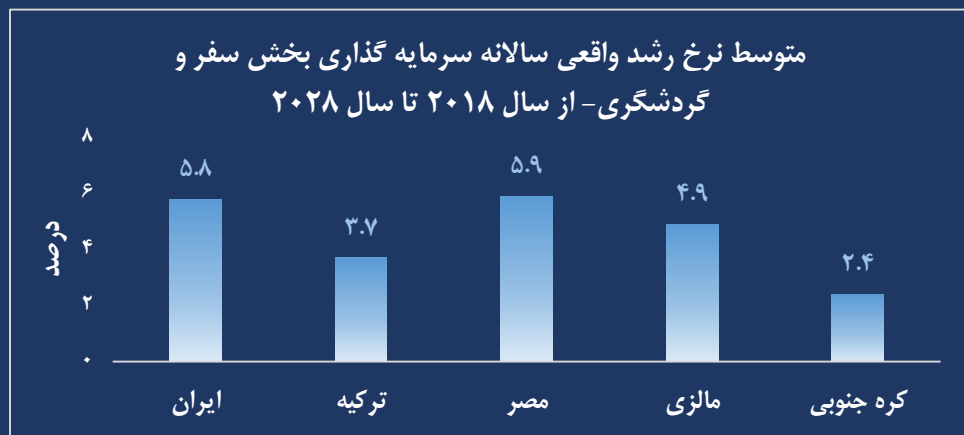
منبع: World Travel and Tourism Council

سرمایه گذاری

برآورد می‌شود میزان سرمایه گذاری در بخش سفر و گردشگری ایران در سال ۲۰۱۷ معادل **۲,۸ میلیارد دلار** رقم بخورد. همچنین پیش بینی می‌شود در سال ۲۰۱۸ سرمایه‌گذاری **رشد ۶ درصد** را تجربه کند و طی ۱۰ سال آتی تا افق ۲۰۲۸ با متوسط **رشد سالانه ۵,۸ درصدی** همراه باشد. سهم سفر و گردشگری از سرمایه‌گذاری ملی در ایران از **۳,۴ درصد** در سال ۲۰۱۸ به **۴,۲ درصد** در سال ۲۰۲۸ خواهد رسید.

در بین کشورهای مورد بررسی نیز بیشترین میزان سرمایه‌گذاری مربوط به ترکیه با رقم **۲۰,۵ میلیارد دلار** بوده است. با این حال اما سهم سرمایه‌گذاری در بخش سفر و گردشگری از کل سرمایه‌گذاری در مصر بالاتر از سایرین قرار داشته است.

منبع:

TRAVEL & TOURISM ECONOMIC IMPACT 2018, The World Travel & Tourism Council (WTTC)

تهیه شده توسط فروغ کریمی امیرکیاسر

فروردین ۱۳۹۷